ബാലഗോപാലൻ

കുട്ടമത്ത് കുന്നിയൂർ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പ്

ബാലഗോപാലൻ

കുട്ടമത്ത് കുന്നിയൂർ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പ്
(മലയാളം: ആട്ടക്കഥ)

The electronic versions have been created by making use of the production infrastructure of River Valley Technologies.

The electronic versions were generated from sources marked up in LaTeX in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using XeTeX from TeXLive 2020 and the cloud framework, Ithal (ഇതൾ). The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by Rachana Institute of Typography. The font used for Latin script was Linux Libertine developed by Philipp H. Poll.

The electronic versions are released under the provisions of Creative Commons Attribution Non-commercial ShareAlike license for free download and usage.

Illustration of Hindi Gita Press Mahabharata, a painting by B. K. Mitra. The image is taken from Wikimedia Commons and is gratefully acknowledged.

Sayahna Foundation
JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014
URL: www.sayahna.org

ബാലഗോപാലൻ നാടകത്തെപ്പറ്റി തിക്കോടിയൻ

ഒടുവിൽ ആ ദിവസമെത്തുന്നു. വായനശാലയുടെ സമീപത്ത്, കൊയ്ത്തു കഴിഞ്ഞ പാടത്തു പന്തലുയരുന്നു. വിവിധ വർണ്ണങ്ങളിലുള്ള നോട്ടീസുകൾ വിതരണം ചെയ്യുന്നു. മഹാകവി കുട്ടമത്തിന്റെ ബാലഗോപാലം നാടകം അരങ്ങേറുന്ന ദിവസത്തിന്റെ അറിയിപ്പുണ്ടാവുന്നു. പന്തലിന്നകത്തു കടക്കണമെങ്കിൽ, നാടകം കാണണമെങ്കിൽ, ടിക്കറ്റു വാങ്ങണം. അതും പുതിയ അനുഭവം തന്നെ. പ്രവർത്തകർക്കു സംശയമുണ്ടായിരുന്നു. ടിക്കറ്റെടുത്തു നാടകം കാണുന്ന ശീലമില്ലാത്ത ജനങ്ങളാണ്. ഒടുവിൽ ആരും വന്നില്ലെങ്കിൽ മാനം കെടും. പ്രബലനായൊരു ജന്മിയോട്ട് ഏറ്റുമുട്ടി ബലപരീക്ഷ നടത്തി നേടിയെടുത്ത വിജയം പൂർണ്ണമാകണമെങ്കിൽ നാടകം വിജയിക്കണം. വിജയിക്കണമെങ്കിൽ കാഴ്ചമുടക്കി ടിക്കറ്റെടുത്തു പ്രേക്ഷകർ അകത്തു കയറണം. പ്രവർത്തകരുടെ സംശയം അസ്ഥാനത്തായിരുന്നു. സന്ധ്യയോടൊപ്പം ജനങ്ങൾ ഒഴുകിയെത്തി. നിറഞ്ഞ സദസ്സ്. നാടകം ഇരമ്പി. രണ്ടഭിപ്രായമില്ല. അന്നോളം അത്ര നല്ലൊരു നാടകം കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നു പ്രേക്ഷകർ പറഞ്ഞുകേട്ടപ്പോൾ പ്രവർത്തകരുടെ മനസ്സ് നിറഞ്ഞു.

നൈഷധംപോലെ, രുഗ്മാംഗദചരിതം പോലെ, ചില പുരാണ നാടകങ്ങൾ—അതും അപൂർവ്വാവസരങ്ങളിൽ മാത്രം—കാണാനുള്ള സൗകര്യമേ സാധാരണജനങ്ങൾക്ക് അന്നുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അത്തരം നാടകങ്ങളിൽനിന്നെല്ലാം വളരെ വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു ബാലഗോപാലം. ഭാഷാനാടകങ്ങളിൽ സാധാരണക്കാരന്റെ ദാരിദ്ര്യദുഃഖം ശക്തിമത്തായി പ്രതിഫലിപ്പിച്ച ആദ്യത്തെ നാടകമാണ് ബാലഗോപാലമെന്നു പറഞ്ഞാൽ വലിയ തെറ്റാവില്ല. അനാഥയായ ഒരു വിധവയുടേയും മകന്റെയും കഥ. നിത്യവൃത്തിക്കുള്ള വകപോലും യാചിച്ചുണ്ടാക്കണമെന്ന ഗതികേടിൽ പുലരുന്ന കുടുംബം. കുറഞ്ഞ കഥാപാത്രങ്ങൾ. വക്രതയൊന്നും ഇല്ലാത്ത കഥാകഥനരീതി. നേരെ ജനഹൃദയങ്ങളിൽ കടന്നുചെല്ലാൻ കഴിവുള്ള ഗാനങ്ങളും സംഭാഷണങ്ങളും നിരന്തരമായ ആരാധനയിലൂടെ, വ്രതചര്യകളിലൂടെ, തപസ്സിലൂടെ മനുഷ്യനെ ദൈവസന്നിധിയിലേക്കുയർത്തുന്ന പതിവ് വിട്ട്, ദൈവം മണ്ണിലേക്കിറങ്ങിവന്നു ഒരനാഥ ബാലനോടൊപ്പം കളിക്കുകയും ചിരിക്കുകയും അവന്റെ ജ്യേഷ്ഠനായി അഭിനയിക്കുകയും ജ്യേഷ്ഠനെന്ന വിശ്വാസത്തിനു പോറലേല്പിക്കാത്ത വിധം പെരുമാറുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു പുതിയ രീതി അവലംബിച്ചു എന്നതാണ് ഈ നാടകത്തിന്റെ പ്രത്യേകത. പണ്ഡിതനേയും പാമരനേയും ഒരുപോലെ രസിപ്പിക്കാനുള്ള കഴിവ് ആ നാടകത്തിനുണ്ട്. ജനങ്ങളൊന്നടങ്കം നല്ലതെന്നു വിധിയെഴുതാനുള്ള കാരണവും അതു തന്നെ.

...

കളി കഴിഞ്ഞു വീട്ടിലെത്തി ഉറങ്ങാൻ കിടക്കുമ്പോഴും ശ്രീകൃഷ്ണനെപ്പറ്റിയാണ് ചിന്ത. എവിടെയാകും കിടക്കുന്നത്? നല്ല മെത്തയുണ്ടോ? മേടച്ചൂടിൽ വീശിക്കൊടുക്കാനാളുണ്ടോ? ആലോചിച്ചാലോചിച്ച് ഉറങ്ങിപ്പോകും. രാവിലെ ഉണർന്നെണീറ്റാൽ വേഗം സന്ധ്യയാവാനുള്ള പ്രാർത്ഥനയാണ്. സന്ധ്യയായാൽ നേരത്തെ ചെന്നു മുമ്പിൽത്തന്നെ സ്ഥലം പിടിക്കും. അങ്ങനെ ഒരിക്കൽ നാലു തറവാടുകളിൽ കയറിയിറങ്ങി, മുടങ്ങാതെ മുപ്പത്തിരണ്ടു കളി ഞാൻ കാണുകയുണ്ടായി. അതോർക്കുമ്പോൾ ഇന്നും കണ്ണു നനയുന്നു. കൃഷ്ണനെയോർത്തും കൃഷ്ണാട്ടത്തെയോർത്തുമല്ല. ഇന്നത്തെ കുട്ടികളെയോർത്ത്. അവരറിയാതെ, അവരുടെ കുറ്റം കൊണ്ടല്ലാതെ, അവർക്കു നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയ സൗഭാഗ്യം. കൃഷ്ണാട്ടം അവർക്കു തിരിച്ചുകിട്ടുമാറാകട്ടെ എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കാൻ ഇന്നു വയ്യ. അപ്പോൾ സാമൂതിരി വാഴ്ചയും സാമന്ത പ്രഭുത്വവും ജന്മിത്വവും എട്ടുകെട്ടും നാലുകെട്ടും തറവാടും സ്ഥാനമാനങ്ങളുമൊക്കെ തിരിച്ചുവരട്ടെ എന്നും പ്രാർത്ഥിക്കേണ്ടിവരില്ലേ? അതിനി ഒട്ടും വയ്യല്ലോ.

—അരങ്ങുകാണാത്ത നടൻ

ബാലഗോപാലൻ

കഥാപാത്രങ്ങൾ

1. സൂത്രധാരൻ
2. നടൻ
3. ബാലഗോപാലൻ
4. സുശീല
5. വാദ്ധ്യാർ
6. ഭഗവാൻ
7. സുകുമാരൻ
8. പത്നി

ശ്രീമാതൃസമർപ്പണം

1. അമ്മേ! 'ദേവകി' ദേവി! തന്നരുളി നീ
നൽ 'ബാലഗോപാല'നിൽ
ശമ്മേ നേർന്ന സുശീല പോൽ മയി മുല-
പ്പാലും മുകുന്ദേച്ഛയും,
ഉന്മേഷത്തോടവന്നു ഹന്ത ഭഗവാൻ
പ്രത്യക്ഷനായി!! കനി-
ഞ്ഞെന്മേൽ വെച്ചതു തൽകഥാപരിമളം
മാത്രം ജഗന്നായകൻ.

2. ജന്മം പൂണ്ടന്യമാതൃസ്തനകലശമെനി
ക്കേകിടാതിന്നു നീന്തും
നിന്മംഗല്യസ്തനപ്പാല്ക്കടൽ നടുവിൽ മുകു-
ന്ദൈക്യമുണ്ടാക്കുവാനായ്
തന്മഞ്ജു പ്രേമവക്ത്രം സ്വജനനികഴലിൽ
'ബാലഗോപാലകൻ' പോ-
ലെന്മാതാവേ! തവംഘ്രിത്തളിരിലിത സമർ-
പ്പിച്ചു ഞാനിപ്രബന്ധം.

കുട്ടമത്ത്
99 കുംഭം 24-ാം നു 20-ാം ശ്രാദ്ധദിനം

ഗ്രന്ഥകർത്താവ്:

പ്രസ്താവന

നാന്ദി

ആലംബം നാലുവേദത്തിനു,മഖിലജഗൽ-
സാക്ഷി വേദാന്തികൾക്കും,
ലോലംബം യോഗികൾക്കും ഹൃദയകുവലയ-
ത്തിങ്കലാതങ്കഹീനം
കാലൻ കംസാദികൾക്കും പലതുമിതുവിധം
കേളിയാടും യശോദാ-
ബാലൻ ഗോപാലകൃഷ്ണൻ
തിരുവടി കരുണാ-
പാംഗമിങ്ങേകിടട്ടെ!

(സൂത്രധാരനും നടനും പ്രവേശിക്കുന്നു)

പദം 1

(രാഗം ഇംഗ്ലീഷ് നോട്ട് ചതുരശ്രജതി ത്രിപട)

ആടണം! ലീലയാടണം!
കോടക്കാർവ്വർണ്ണൻ പിടിച്ചോടക്കുഴലും പാടി
ഓടിവന്നരങ്ങതിൽ ചാഞ്ചാടി (ആടണം)
വെണ്ണ കവർന്നു
ഗോപപ്പെണ്ണുങ്ങൾക്കുള്ള താപ-
ഖണ്ഡനംചെയ്ത ദേവ! നിർല്ലേപ! (ആടണം)
ഭക്തന്മാർക്കെന്നും ചിത്തേ
വ്യക്തമാം സച്ചിന്മൂർത്തേ!
മുക്തിസ്വരൂപ! കൃഷ്ണ! സല്ക്കീർത്തേ! (ആടണം)

മാന്യസമാജികന്മാർക്കു വന്ദനം.

സൂത്ര: മാന്യ മഹാജനങ്ങളെ ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരമാകുന്നു മനുഷ്യ ജന്മം കൊണ്ടുള്ള പരമ പ്രയോജനം.

നടൻ: എന്താണ് അങ്ങുന്ന് പറയുന്നത്! വിഷയികളായ ജനങ്ങൾക്ക് എങ്ങിനെയാണ് ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരം ഉണ്ടാകുന്നത്?

സൂത്ര: [1] "കഷ്ടം! കഷ്ടം! ജനങ്ങൾ ഭാര്യക്കും കുട്ടികൾക്കും വേണ്ടി ഒരു കുടം കണ്ണുനീർ ചൊരിയും. പണത്തിനുവേണ്ടി ചൊരിയുന്ന കണ്ണുനീർ നദീപ്രവാഹം പോലെ അവരെ ഒഴുക്കിക്കൊണ്ടുപോകും. എന്നാൽ ഈശ്വരനെ ലഭിക്കുവാൻ വേണ്ടി ഇങ്ങിനെ കരയുന്നത് ആരാണ്? ഈശ്വരനെ കാണുവാൻ വേണ്ടി നാം അദ്ദേഹത്തെ വിളിക്കണം" എന്നാണ് ആപ്തവാക്യം.

നടൻ: അങ്ങിനെ നിരന്തരം ഈശ്വര ധ്യാനത്തിൽ ഇരുന്നാൽ നമ്മുടെ ഗൃഹഭരണ കാര്യങ്ങൾ ആരാണ് വഹിക്കുവാൻ.

സൂത്ര: ആശ്ചര്യം! ആശ്ചര്യം! മഹാബുദ്ധിമാനായ ഒരു മഹാപ്രഭുവിന്റെ വിശ്വസ്തഭൃത്യന്നു പട്ടിണിയാണോ ഫലം? ഇക്കാര്യങ്ങൾ സാക്ഷാൽ ഭഗവാൻ തന്നെ അർജ്ജുനനോട്ട് പറഞ്ഞിരുന്നതിനെ നോക്കുക.

---

1. ശ്രീരാമകൃഷ്ണന്റെ തിരുവായ്മൊഴി. (പ്രബുദ്ധകേരളം)

പദ്യം 1

"അനന്യാശ്ചിന്തയന്തോ മാം
യേ ജനാഃ പര്യുപാസതേ;
തേഷാം നിത്യാഭിയുക്താനാം
യോഗക്ഷേമം വഹാമ്യഹം."

യാതൊരു ജനങ്ങളാണ് അന്യദേവതമാരെ ഉപാസിക്കാതെ എന്നേത്തന്നെ ചിന്തിക്കുന്നവരായി ഇടവിടാതെ ഉപാസിക്കുന്നത്? എപ്പോഴും എന്റെ നിഷ്ഠയിലിരിക്കുന്ന അവരുടെ യോഗക്ഷേമത്തെ ഞാൻ വഹിക്കുന്നു എന്നാണല്ലോ ഇതിന്റെ സാരം.

അതുകൊണ്ട് നമ്മുടെ സകലവിചാരങ്ങളെയും ഭഗവാങ്കൽ സമർപ്പിച്ച് ആ ദിവ്യമംഗളവിഗ്രഹം പ്രത്യക്ഷമാക്കിത്തരുവാൻ വിളിച്ച് കരയുകയായിരുന്നു നമ്മുടെ കർത്തവ്യകർമ്മം. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു ചെറുകഥയെ അഭിനയിച്ച നമ്മുടെയും ഭഗവൽഭക്തന്മാരായ ഈ മാന്യസഭ്യന്മാരുടെയും ഭക്തിയെ നല്ലവണ്ണം വിശദീകരിപ്പാൻ തന്നെയാണ് നമ്മുടെ ഇപ്പോഴത്തെ ഉദ്യമം.

നടൻ: അങ്ങയുടെ ആപ്തവാക്യം ഒന്ന് ഓർമിപ്പിക്കുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, അമേരിക്ക, ഇംഗ്ലണ്ട് മുതലായ പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിൽപ്പോലും ഇന്നും എന്നും ലയം വരാത്തവണ്ണം അദ്വൈതബ്രഹ്മാനന്ദനാദത്തെ മുഴക്കികൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശ്രീമദ്വിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ ആചാര്യനായ ശ്രീരാമകൃഷ്ണപരമഹംസദേവനെ ഇതാ പ്രത്യക്ഷമായി കാണുകയും ചെയ്യുന്നു.

സൂത്ര: (ഭക്തിപാരവശത്തോടെ തൊഴുതുംകൊണ്ട്) ഭാഗ്യം ഭാഗ്യം! ഈ രംഗം പരിശുദ്ധമായി.

പദ്യം 2

പണ്ടത്രേതായുഗം ദ്വാപരയുഗമിതുര-
ണ്ടിങ്കലും ബ്രഹ്മതത്ത്വം
മണ്ടക്കേശാത്താ മർത്ത്യപ്പരിഷ കലിയുഗ-
ത്തിങ്കലും മർത്ത്യരായി
ശണ്ഠക്കായ്ത്തന്മതം വിട്ടുഴലുമളവിലാ-
രാമകൃഷ്ണാവതാരം
രണ്ടങ്ങൊന്നായെടുത്തീടിന പരമകൃപാ-
ധാമമീ രാമകൃഷ്ണൻ.

ആ ഭഗവൽപൂജ്യപാദങ്ങൾക്കായി സഹസ്രം സഹസ്രം നമസ്കാരം. അതുകൊണ്ട്

നടൻ: ആ അനുഭവവാക്യത്തെ പ്രത്യക്ഷമാക്കിത്തരുന്ന ബാലഗോപാലൻ എന്ന കഥയെ അങ്ങുന്ന് ഓർക്കുന്നുണ്ടോ?

സൂത്ര: ശരി ശരി, ഞാൻ നല്ലവണ്ണം ഓർക്കുന്നുണ്ട്. ആ ഭഗവച്ചരണാരവിന്ദ ദാസനായ കുട്ടമത്ത് കുന്നിയൂരു് കുഞ്ഞികൃഷ്ണക്കുറുപ്പവർകളാൽ സംഗീതരൂപകമാക്കപ്പെട്ട ബാലഗോപാലൻ എന്ന കഥയെ നല്ലവണ്ണം ഞാനോർക്കുന്നു.

നടൻ: ആ ചെറുകഥയെ അഭിനയിച്ചു കാണണം എന്നാണ് മാന്യസാമാജികന്മാരുടെ ആജ്ഞാപനം.

സൂത്ര: ഹോ, ഹോ, അങ്ങിനെയാണോ?

(സദസ്യരെ നോക്കി തൊഴുതും കൊണ്ട്)

പദം 2

ഭൂരികല്യാണി—ചതുരശ്രജാതി ത്രിപട

പ്രത്യക്ഷമായ് പ്രത്യക്ഷമായ്
നിസ്തുല്യമിക്കഥാവസ്തു (പ്രത്യക്ഷ)
ഏതൊന്നു ഗുണം നോക്കി
ചേതസ്സിൽ ഞങ്ങളാക്കി
ഭേദംവിട്ടായതോർക്കിൽ
മോദാൽനിങ്ങടെ വാക്കിൽ (പ്രത്യക്ഷ)
എന്നും സശീലാചിത്തേ
മിന്നും കൃഷ്ണരൂപത്തെ
നന്നായ്ത്തൻ പുത്രൻകുട്ടിയന്നന്നു
കാണും മട്ടിൽ (പ്രത്യക്ഷ)

ബാലഗോപാലൻ എന്ന കുട്ടിയുടെ അമ്മ സുശീലാദേവി മഹാദരിദ്രയാണെങ്കിലും പാതിവ്രത്യം, വിശേഷിച്ച് അളവില്ലാത്ത ഭഗവൽഭക്തി ഇവയെ അപരസ്ത്രീകളിൽ പാഠമാക്കിത്തീർക്കുന്ന രണ്ടാമത്തെ യശോദാ ദേവി ആ ശ്രീകൃഷ്ണ ഭഗവാന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട മാതാവുതന്നെയാണ്. ആ അമ്മയുടെ വൈധവ്യത്തിനുശേഷം ബാലഗോപാലന്റെ പാഠശാലാപ്രവേശം മുതല്ക്കുള്ള കഥയിലേക്ക് മാത്രമേ മാന്യ സദസ്യരുടെ മനസ്സിനെ ഞങ്ങൾ ക്ഷണിക്കുന്നുള്ളൂ.

(അണിയറയിൽ സുശീല)

പദം 3

ആനന്ദഭൈരവി—ആദിതാളം

കർമ്മ സാക്ഷിയായി നീ ശ്രീപതേ!
വാസനപോലെ
കർമ്മമോരോന്നെ ചെയ്യിപ്പതെ.

നടൻ: എന്താണ് കേൾക്കുന്നത്

സൂത്ര: ഹോ ഹോ, മനസ്സിലായില്ല അല്ലേ? സുശീലാദേവിയുടെ ഹരിസ്തവഗാനമാണ് കേൾക്കുന്നത്.

പദ്യം 3

സ്നാനംചെയ്തു പുലർച്ചയിൽ പതിവുപോ-
ലാനന്ദചിന്മൂർത്തിയെ
ധ്യാനംചെയ്തുഥ, പാഠശാലയിലയ-
ച്ചാനന്ദനൻ ബാലനെ
താനന്നന്നിരവായ് ലഭിച്ചൊരരിവെ-
ച്ചൂനം വരാതിസ്തവം
ഗാനംചെയ്തു സുശീല വാഴ്വു തന്നയാ
യാനം കൊതിച്ചിങ്ങിനേ.

അതുകൊണ്ട് അണിയറയിൽ വേണ്ടുന്ന സാമഗ്രികൾ ഒരുക്കുവാൻ ഞങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ സന്നിധാനത്തെ വിടേണ്ടി വന്നിരിക്കുന്നു.

ഒന്നാം രംഗം

ഒന്നാം

ദേവ വിശിഷ്ട ഉദ്യാനം. സൂര്യരശ്മി പ്രസരിക്കുന്നു.

പദ്യം 1

ആനന്ദരൂപൻ-ആത്മാവു-

ചക്രവാകപക്ഷിയായി നീ ഭൂചക്രമേ!
വാനസരോവരം
കർമ്മമാകുന്നതാം പെട്ടിയുടെ
നിർമ്മലം നിർമ്മലം.
നിലകൊള്ളുകയാകുന്നു ഭവാൻ
ഭൂമണ്ഡിതത്തിൽനിന്നവി
ഭാതകാലത്തുള്ളോൻ
ഭവാൻ നിർഭാരനിൽ പിന്നിൽ
ഭാരമേറുന്നിതാ ഭൂമിയിൽ
ഭൂമിയിൽ ഭൂമിയിൽ
ഭൂമിയിൽ ഭൂമിയിൽ-
ഭൂമിയുടെ ഗുരുത്വമേ!

(കർത്താവ്)

ഹേ ഭൂമി! ഗുരുത്വമേ! ഇപ്പോഴത്തെ ദൈവ്യ പണിയും ഈ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും എല്ലും കഴിഞ്ഞു. ഇനി ഞാൻ ഗുരുത്വമേ! ഞാൻ കർമ്മമാകുന്ന ചക്രവാകം വാനസരോവരം ഉപേക്ഷിച്ചു. (ഉയരുന്നു) കർമ്മം നിന്നതം. മഹാവിശ്വത്തിൽ എറിയിട്ട് ഒരു മഹാഭൂമി ഉത്തരധ്രുവത്തിൽനിന്ന് ഞാൻ അവതരണം കഴിഞ്ഞു. ഇനി ഞാൻ ഭൂമിയിൽ ചേരുക. ഇവിടെ നിന്നുള്ള കഷിക്കവേണ്ടതിന് ഭൂമിയ്ക്ക് ഗുരുത്വമുണ്ടാകുന്നതാണ്.

(ധർമ്മസൂര്യൻ വന്നുനോക്കി) എന്റെ കർത്തവ്യം ആപ്പൻ തിരിച്ചിരിക്കുന്നതിൽ അനുസരിച്ചു ഭൂചക്രത്തിൽ ഗുരുത്വമുണ്ടായിരിക്കുന്നു. ഗുരുത്വമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്ന് കർത്തവ്യം ഞാൻ ചെയ്തു. ഇനി ഞാൻ ഭൂമിയിൽ ചേരുക. ഇവിടെ ഗുരുത്വമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്ന്

രണ്ടാം രംഗം

പാശാലാ (പാശാലയ്ക്കു മുന്നിൽ)

(നാലു കുട്ടികൾ കൗപീനമിതി എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു)

വാദ്യോപകരണം: (പാശിക്കൊണ്ടു പ്രവേശിക്കുന്നു.)

പദം 7

ദൈവമേ—ആശിതാളം.

മേശിനിഷ്ണോ! കൊമ്പേ, ഞാൻ?!
ഒപ്പൊയിയാലോ? ലൈക്കൊലാകാനേ!
കണ്ടേശം, ആൽ, ഭാരിരം,
സ്ഥിട്ടുള്ളോനിത്തരം,
നിർട്ടുള്ള പരാചം കണ്ടു!
നൽ ചൊല്ലോനേ
കാലിങ്കേ!
കാലിങ്കേ!!
നീയൽൻപ്പിൽപ്പിൽ,
ഹണ്ടേൽ മേലിൽ കളിച്ചു,
പ്രാണിപാലകൻമാർക്കെല്ലാൻ
ചേലിൽ നിന്നോയോൽ
ബ്ലാഹാശം ഞാൻ
ചേലിൽ നിൻകാലിലല്ലും, മരിൽ ക്ലമ്പ്!
(കൊൽ)

(ആസ്വതമിലിരുന്നിട്ടു പ്രകാശം)

എന്റെ കുട്ടികൾക്കു! ഞാൻ പറഞ്ഞു തന്ന വാക്കുകൾ നിങ്ങൾ പൂർത്തമിതിൽ നോക്കി എഴുതിയോ?

കുട്ടികൾ. (എഴുന്നേറ്റു എഴുതി)

വാദ്യോപ. ഇവിടെക്കൊന്നു വന്ന കാണിച്ചോ!

കുട്ടികൾ. (അല്ലേ ചെന്ന കാണിക്കുന്നു)

വാദ്യോപ. (നോക്കിക്കൊണ്ടു) ശരി, ശരി, ശരി, ശരി. എല്ലാം ശരിയായിരിക്കുന്നു.

കുട്ടികൾ. (അവയവരെ സ്വാനന്ദിൽ ഇരിക്കുന്നു)

ഗുരുവേ. ഇനി നിങ്ങളെ പാഠം വായിക്കാൻ!! പണ്ടിനു പൊലെ ഒന്നാൻ ആദ്യം വായിക്കൊല്ല അവൻ വായിക്കണേൽ തെറ്റെക്കു പിന്പേ ശരി യായി വായിക്കണമായി ഒന്നാമനായിരിക്കാം. ഇങ്ങിനെ നിങ്ങൾ നാലു പേരും തിരിഞ്ഞു തിരിഞ്ഞു സ്ഥാനം പിടിക്കാം. ഒന്നാമൻ വായിക്കൂ.

ഒന്നാമൻ. (എഴുന്നേറ്റു വായിക്കുന്നു) പച്ച പൗൽ തന്നെ.

രണ്ടാമൻ. (ബദ്ധപ്പെട്ടു എഴുന്നേറ്റു തെറ്റു പച്ച പാൽ തന്നെ.

വാദ്യോപ. (പിടിച്ച് ഒന്നാമനായി നിന്നിട്ടു) തെണ്ടി! ഇളന്നീര് തന്നെയല്ലേ.

വാദ്യോപ. ശരി.

മൂന്നാമൻ. (എഴുന്നേറ്റു) അമ്മ പേറ്റ തന്നേ.

വാദ്യോപ. (പിടിക്കൽ)

നാലാമൻ. (ബദ്ധപ്പെട്ടുഴന്നേറ്റു) തെറ്റ് പേറ്റു തന്നെ പോയി.

വാദ്യോപ. (പിടിച്ച് ഒന്നാമൻ) ശരി. ശരിക്കാണ് മിടക്കു പോയ്ക്കോ.

ഒന്നാമൻ. (ബാലാധ്യാപനാണ്) (ബദ്ധപ്പെട്ട് ഉ ന്നമനായി നിന്നിട്ടു) ഉത്തമാമ്പ് അമ്മ എനിക്ക ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടേ തങ്ങിയാണ്

വാദ്യോപ. (പെട്ടിപ്പിടിക്കൽ)

(ആത്മഗതം അയോ സാധുക്കളിറ്റ്

പദ്യം 9

പൊടി പുറത്ത ചൈമവേയാണ്
കരികൊണ്ടും മണ്ണാനും
വരിയിൽ പുറക കുടു-
ന്നിരുപകുപ്പിനാൽവൽ.

ഇവനെപ്പോലെ നിന്റെ ഈ കൂട്ടത്തിൽ ആത്മിമ്പ് (ബാലാധ്യാപനമെന്ന ഒന്നൊക്കെയാണ് എങ്കിലും.

പദ്യം 10

പരപ്പും ഗാഢം, നിലവേയിരും,
നൽപ്പരികും,
പരപ്പുക കാർപ്പിവികളോടിനുമ്പു
ശീർക്കും,
യുത്തി പ്രാസത്തു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു
ഗുരുക്കം, നിലകളും,
തപ്പുവേദയത്തെപ്പൂരമിയ
ചീഷണങ്ങളിനിൽ

(പ്രകാശം) ഒക്കണ്ട! ബാലാധ്യാപക! നീ ഇപ്പോൾ കത്തിക്കിട്ടുവാൻ മതി അമ്മ തന്നെ നിനക്കവനി ഒരു പോറ തന്നെപ്പെട്ടുന്നു.

മൂന്നാമൻ. (വായിക്കേണ്ട ദൊരെ നമ്മളെ രക്ഷി ക്കണേ.

വാദ്യോപ. ശരി. (ഒന്നാമനോട്) പച്ച എന്ന വച്ചാൽ ആണോ പെണ്ണോ?

ഒന്നാമൻ. (എഴുന്നേറ്റു) ആണ്.

വാദ്യോപ. (പിടിച്ചു) ശരിയാണ്.

രണ്ടാമൻ. (ബദ്ധപ്പെട്ട്) ഗുരുവേ! പാശക്കേ!

ഒന്നാമൻ. ഒന്നു കൊണ്ടാണ് നീ പച്ച പെണ്ണു ന്നു പറയുന്നത്?

രണ്ടാമൻ. (ജിജ്ഞാത നിൽക്കുന്നു)

വാദ്യോപ. (പിടിച്ചുകൊണ്ടു) എന്നാൽ പച്ച ആണ് തന്നെയല്ലേ?

മൂന്നാമൻ. (ബാലാധ്യാപകൻ) ഉത്തമാമ്പ് ഞാൻ പറയാം.

വാദ്യോപ. പറയൂ

മൂന്നാമൻ. പച്ച പെണ്ണു തന്നെ. അവിടെ സംഗതി പച്ചയിന്നു വലിയ നാമ്പുണ്ടുകളെന്നു കാനക്കു ഉ ത്പന്നമ്പ് കൂടിക്കൊണ്ടുണ്ട്.

വാദ്യോപ. (പിടിച്ചുകൊണ്ടു) ശരി. ശിക്കാൻ. ഒന്നാ മനായിരിക്കൂ!

ഒന്നാമൻ. (പാഠപൂർവ്വകത്തോടു കൂടി എഴുന്നേറ്റു) എന്റെ കുട്ടികളെ! പച്ച നമുക്ക് പാൽ തന്നേ. ആണുകൾക്ക് പച്ചകൊണ്ടു നാം നമ്മുണ്ടും. പച്ചു ഉണ്ടാ വുന്നതും പചിക്കുകും തന്നെയ്ക്കു ഉത്പന്ന ദ്രവ്യങ്ങ ളുടെ അമ്മയും അച്ഛനും നമ്മളും മറ്റുള്ളവരെ എല്ലാം ദൈവത്തിന്റെ മക്കളാകുന്നു. ദൈവം നമക്കു തരിക്കുന്ന അനുകൂലമായ ഒരു ദാനമാ ണേ പശുവും വിശന്നവിച്ചു ജീവിക്കണം. ദൈവ തിന്റെ നിയോഗങ്ങളെ പൂജിക്കാനുള്ള സാമൂ ഹിക്കുവാനും ജീവിക്കുകയും വേണം.

ഇനി നിങ്ങൾ ഈ വാക്കു പാഠപുസ്തകത്തിലെ ഗുരുക്കൾ പൊറ്റുവിൽ.

ഒന്നാമൻ. (എഴുന്നേറ്റു)

"കരാവിലയോ പാശവിനം
ഉലോവിനെ വിൽവെയരുതേ,
നന്നു, പയസു, പുര ശരാശ
ബാല കുമാ മനസാ സൂരമി".

രണ്ടാമൻ.

"സൂര്യനു ലോകൻ വടപ്പു ദയാ
ശയാനമായുതവിചിന്തുകം
സർവേയും സർവഗിയാതാരം
ബാല കുമാ മനസാ സൂരമി"!

മൂന്നാമൻ.

"ആലോകുമ്പോളിതുമോലോ
സൂര്യം പിബവം സമസ്തിതാലക്ക്
സൂര്യനേ ദൈവനായുകം.
ബാല കുമാ മനസാ സൂരമി".

നാലാമൻ.

"ശിക്ക് നിധായുനു പയാധിനി
കാട്ടുവിൽ ശയാവ ദ്വണനായി മൈയാ;
ഉത്തമ യലോകം കപ്പം സൂര്യം
ബാല കുമാ മനസാ സൂരമി".

(അണിയറയിൽ)

പദ്യം 11

ഗ്രന്ഥസൂനം കഴിച്ചുയയാരിയിയ-
ത്യപ്രിയങ്ങളി
ഗ്രീത പിയ്യൻമകം കുടി
ചയാരോചകം.
കാലിം നൽകി ദാകം നിർട്ടു
കാട്ടു ലൂകം ഞങ്ങളെ. (കോളൂൻ)

വാദ്യോപ. (നോക്കുമ്പ കൊണ്ട്)

"ഏളവണരേയേ ഏളവണിലേ
കലോ പൂണ്ണണവണരേയിരുമ്പു
അല്ല പൊം ഇവയാവിയരുമ്പു
ആലോ ഒപ്പ് ദൈവി കിക്കാരേ."

കായനുണ്ടിനും പൊലെ ദൈകാലിയുള്ളവനും. ഒന്നുമില്ലെന്നു പിടിച്ചിൽ പൂർവ്വ പാട്ടുനോക്കം സമൽ സ്വത്വം.മിണിയായ ലെക്കി ഭവവിയോ വെളിപ്പാൽ ഇനാവിയിലുണ്ടോ ദൈവി ദൈവിയുടെ ലോനത്ത സാരം. ആവോ ഗൗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ താക്കപൂർവ്വിന്റെ നൂവിൽ വണ്ടിൻകിട്ടി എന്ന പൊലെ എന്റെ—എന്ന മാതൃകൂടി നിങ്ങളുടെ മനസ്സിൽ കളിച്ചു കൊണ്ടിരി ക്കട്ടെ.

(എഴുവോരം ശാന്തയാവി നിൽക്കുന്നു.

വാദ്യോപ. നാളത്തെ പാഠം ശരിക്ക പഠിച്ച വന്ന നിങ്ങളുടെ ഗ്രന്ഥവും കൗപീനമായ മറ്റു മറവാരെയെ എടുത്തു കൊൾവിൻ (ബാലാധ്യാപ കനെ തടവിക്കൊണ്ട്) ഞാൻ ഇന്ന നേരം അധികം വൈകിപ്പോയി. വന്ന് സൂക്ഷിച്ചു പാ ഠത്തെ കണ്ണോ

(എഴുവോരം പോയി)

മൂന്നാം രംഗം

ഭയനിവാരണം

(ഒരു ചെറിയ കാട്ട്)

ബാലഗോപാലൻ: (ചുറ്റിനടന്നുംകൊണ്ട്) ഇന്നും കണക്കിലും പാഠത്തിലും എനിക്കു തന്നെയാണ് ഒന്നാം സ്ഥാനം. ഇനിയത്തെ മാസത്തിൽ ശിശൂത്തരത്തിൽ ഞാൻ ഒന്നാമനായിട്ടിരിക്കും. ഇതും അമ്മയോടു പറയണം (ചുറ്റും തിരിഞ്ഞു നോക്കീട്ട്) ഓ എന്റെ, ചങ്ങാതിമാരെല്ലാം വിട്ടുപിരിഞ്ഞു പോയല്ലോ. ഇനി ഞാൻ തനിയേ പോകണം. (പടിഞ്ഞാറ് നോക്കീട്ട്) ഓഹോ! സമയം അസ്തമനത്തിന്നടുത്തുപോയി.

പദം 9

ഹിന്ദുസ്ഥാനി ചെഞ്ചുരുട്ടി—ചതുരശ്രജാതി ത്രിപട

ആകാശം ചുകന്നു മേന്മേൽ—ആകമാനമേ.
ആകാ നോക്കാൻ കണ്ണറച്ചു
പോക കൊണ്ടുമേ (ആകാ)
പച്ചയില കുറഞ്ഞു, തെച്ചിക്കാടു വിരിഞ്ഞു
മെച്ചമാം പൂ നിറഞ്ഞു, മിന്നുംപോലെ (ആകാ)
ചെങ്കുന്നിക്കുരു വീട്ടിൽ അങ്കണത്തിങ്കൽകൂട്ടി
ഞാൻകളിക്കുന്ന മട്ടിൽ ഭംഗികാട്ടി. (ആകാ)

ആകാശം കാൺമാൻ നല്ല ഭംഗിയുണ്ട്. (നാലുഭാഗവും നോക്കിക്കൊണ്ട്) നാലുപാടും നോക്കുമ്പോൾ അയ്യോ! പേടിയാകുന്നു. (വീണ്ടും പടിഞ്ഞാറ് നോക്കിക്കൊണ്ട്) ഹാ! ഹാ! ഇതാ സൂര്യനെ കാണുന്നു.

പദ്യം 12

അടിച്ചമ്മവീട്ടിൽ പുലർച്ചക്കഗണ്ഡം
വടിച്ചുള്ള നൽപ്പിച്ചളക്കൊച്ചുകിണ്ണം
പടിഞ്ഞാറ്റയിൽ ചാരിവെച്ചുള്ള വണ്ണം
പടിഞ്ഞാറു സൂര്യൻ വിളങ്ങുന്നു തിണ്ണം

സൂര്യൻ താണുതാണു പോയ്ത്തുടങ്ങി. അതുനോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ പേടിയാകുന്നു. (അണിയറയിൽ കാക്ക കരയുന്നു).

(മേല്പോട്ട് നോക്കീട്ട്) കാക്കകൾ ഇതാ പാറി അവരവരുടെ കൂടുകളിലേക്കു പോകുന്നു. ഇതാ ചെറിയ പക്ഷികൾ.

പദ്യം 13

ഇടക്കിടേ ചലചലനെച്ചിലച്ചുപ-
ച്ചടക്കപോൽ ചെറുവുടലാണ്ട പക്ഷികൾ
മടക്കമായവരവർ വീട്ടിലേക്കിരു-
ട്ടടയ്ക്കുമേ മിഴികളെയെന്ന പേടിയാൽ!

ഞാനും വേഗം നടക്കട്ടെ! (ചുറ്റും നോക്കീട്ട്) അയ്യോ! ഞാനിപ്പോൾ ഈ കാട്ടിൽ എത്തീട്ടേയുള്ളു. പകൽ വെളിച്ചം ഈ കാട്ടിൽ നന്നേക്കുറഞ്ഞുവല്ലോ!

പദം 10

ഹിന്ദുസ്ഥാനി തോടി—ചതുരശ്രജാതി ത്രിപട

വഴികാണാതാകുമേ—വേഗം പോകാമേ
ഊഴിയുള്ളിങ്കൽ വല്ലാതുഴറ്റീടുമിരുളല്ലാ-
തില്ലെന്നായ് വരുമല്ലൽ കൈവരും
മെല്ലേ ചെല്ലുകിൽ (വഴി)

(വേഗം നടന്നുകൊണ്ട്). അയ്യോ! ഇരുട്ട് എത്തിപ്പോയി.

പദ്യം 14

ഹതപ്രഭം പരമിരുളാം കരിമ്പട-
പ്പുതപ്പിനെ വിപിനതലം ധരിക്കയാൽ
ഹിതപ്രദം ജനനികരം കണക്കിനേ
ധൃതഭ്രമം പെരുവഴി തപ്പിടുന്നു ഞാൻ

(വീണ്ടും വേഗം നടക്കുന്നു.)

(അണിയറയിൽ കുറുക്കൻ കരയുന്നു.)

പദം 11

ബിഹാക്ക്—ചതുരശ്രജാതി ത്രിപട

പാരം പേടി വളരുന്നുമേ
വന്നെന്മേൽ ഒന്നമ്മെയ്യുന്നമ്മേ! (പാരംപേടി)
ചാടി ഞാനെങ്ങിനെ കാടിതിൽതാനേ
ചടചട പാഞ്ഞിടേണ്ടു! (പാഞ്ഞുനിന്നിട്ട്)
തടയുന്നു മുള്ളുകൊണ്ട്.

(മുള്ളുപറിച്ചെടുക്കുന്ന സമയം ഇലകൾ അനങ്ങുന്ന ശബ്ദം കേട്ടിട്ട്)

തേടിക്കൊണ്ട് കൂടെയൊന്നുണ്ടു
(അണിയറയിൽ ക്രൂ ക്രൂ)
അരണ്ടു മുറണ്ടു
(പാരം പേടി)

(രണ്ടുവട്ടം പാഞ്ഞുനിന്നിട്ട്)

എന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ ഈ കാട്ടിൽ ഉണ്ടെന്ന് അമ്മ പറഞ്ഞുവല്ലോ.

(അണിയറയിൽ പിന്നേയും കുറുക്കൻ കരയുന്നു).

അയ്യോ! പേടിയാകുന്നു! അയ്യോ! പേടിയാകുന്നു! ജ്യേഷ്ഠാ! എന്റെ പത്രു മേയ്ക്കുന്ന ജ്യേഷ്ഠാ! എനിക്കു പേടിയാകുന്നു.

ഭഗവാൻ: (അണിയറയിൽ) എന്റെ കുഞ്ഞനുജാ! ഞാൻ ഇവിടെതന്നെ ഉണ്ട്. പേടിക്കാതെ പോയിക്കോളൂ!

ബാല: (കേട്ടാശ്വാസിച്ചും കൊണ്ട്) ഹാ! ജ്യേഷ്ഠൻ വിളികേട്ടു. എന്റെ പേടിയെല്ലാം പോയി. എന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ ഇവിടെതന്നെ ഉണ്ടല്ലോ. ഞാനെന്തിന്നു പേടിക്കുന്നു? എന്റെ വീടും അടുത്തു. ഇതാ വിളക്കു കത്തുന്നു. ഇനി ഒരു ചാട്ടം ചാടി അമ്മയുടെ അടുക്കൽ എത്താം.

(എന്നു ചാടിപ്പോകുന്നു.)

നാലാം രംഗം

പശ്ചാത്താപം

(ഒരു ചെറിയ വീട്ടിലെ ഉമ്മറം).

സുശീല: (ഇരുന്ന നിലയിൽ)

പദം 12

ശങ്കരാഭരണം—ചതുരശ്രജാതി രൂപകം

കരുണാകര! കഞ്ജലോചന! നരക മഥന!
(കാരുണാ)
സാരസാസനസേവ്യമാന!
ശാരദശശി ചാരുവദന! (കരുണാ)
ശരണാഗത ശോകഹരണ!
പരമഗതി നിൻ പാദതാരിണ
ശാന്ത മൃദുളഹാസ!
ബാണദർപ്പശമന സർപ്പശയന! (കരുണാ)

(എഴുന്നേറ്റ് കിഴക്കു നോക്കീട്ട്) ഓഹോ! നേരം നാലുനാഴിക പുലർന്നു. ഓമനത്തമ്പാനെ എഴുത്തുപള്ളിക്കു പറഞ്ഞയക്കാറായി. പുസ്തകവും കൽപലകയും കെട്ടിവെക്കട്ടെ! (അങ്ങിനെ ചെയ്തിട്ട്) എന്റെ തമ്പാൻ കഞ്ഞികുടിച്ച് എവിടെ പോയി? (വിളിക്കുന്നു) തമ്പാനേ! ഓമനത്തമ്പാനേ!

ബാലഗോപാലൻ: (അണിയറയിൽ) എന്തേ? അമ്മേ!

സുശീല: നീ എന്താണ് പൊന്മകനെ, അവിടെ ചെയ്യുന്നത്?

ബാല: (അണിയറയിൽ) വരുന്നേ! വരുന്നേ! ഞാൻ എന്റെ കൊച്ചുവാഴക്ക് വെള്ളം നനക്കുകയാണ്. വരുന്നേ! വരുന്നേ!

സുശീല: (ചിരിച്ചുംകൊണ്ട്) വടക്കുഭാഗത്തെ വലിയ വാഴയ്ക്ക് ഒരു കന്നു പുറപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇന്ന് അതു കണ്ടിട്ടുള്ള ഉത്സാഹമാണ്. (പ്രകാശം) കുഞ്ഞേ! നീ ഇങ്ങട്ട് വരൂ. വെള്ളം ഞാൻ നനച്ചുകൊള്ളാം.

ബാല: (അണിയറയിൽ)

പദം 13

ഗുൽറോജ—ചതുരശ്രജാതി ത്രിപട

ഇന്നാണിവനൊരുത്സവം അമ്മേ! (ഇന്നാ)
ഇന്നു വാഴനല്ലിളം കന്നുപെറ്റ കോമളം
നന്നു കാൺമോളം,
കൊടുക്കുന്നു ഞാൻ വളം! (ഇന്നാ)

സുശീല:

ഉണ്ണി! വരികെന്നോമനേ!
വെണ്ണതോറ്റ കയ്യിനെ മണ്ണിലാഴ്ത്തിയിങ്ങിനേ
ദണ്ഡിക്കായ്കയെന്നാർത്തിനണ്ണന്നെങ്ങിനെ
(ഉണ്ണി)

ബാല: (പ്രവേശിച്ച്)

അച്ചിവാഴ നീയമ്മേ! കൊച്ചുവാഴ
ഞാൻ ചെമ്മേ
മെച്ചമിസ്സുഖമൊരുമിച്ചു വന്നു മേ! (ഇന്നാ)

സുശീല: (ചിരിച്ചുകൊണ്ട്)

ശരിയാണ് പൊന്മകനെ!
അച്ചിവാഴയുടെ മടിയിൽ
കൊച്ചുവാഴ ഇരിക്കും പോലെ
ഏന്മടിയിലിക്ഷണം പൊന്മകനിരിക്കണം
നന്മയിൽ പുണർന്നിവളുമ്മവെക്കണം. (ഉണ്ണി)

ബാല: അമ്മെ! ഇതാ ഞാൻ വരുന്നു (എന്നു തുള്ളിച്ചാടി മടിയിൽ ഇരിക്കുന്നു).

സുശീല: (കണ്ണീർതുകികൊണ്ട് കെട്ടിപിടിച്ചാത്മഗതം)

പദ്യം 15

ഹരിരതി, മമ ഭർത്തൃപ്രേമ,മീവൃത്തിരണ്ടിൻ
പരിണതിയിലുദിച്ച പാവനം രണ്ടുരൂപം.
കരിമുകിലൊളിവർണ്ണൻ കണ്ണനാണെന്നു,മറ്റി-
പ്പരിമള ശിശിര ശ്രീചന്ദനം നന്ദനൻ നീ!
(കുട്ടമ്മ മിനുക്കിക്കൊട്ടുന്നു)

(പ്രകാശം) മകനേ! എഴുത്തുപള്ളിക്കു പോകാറായില്ലേ?

ബാല: പിന്നെയോ? എന്റെ പുസ്തകവും കൽപലകയും എവിടെ?

സുശീല: ഇതാ ഞാൻ ഇവിടെ കെട്ടിവെച്ചിരിക്കുന്നു.

ബാല: എന്നാൽ ഇനി ഞാൻ വേഗം പോകട്ടെ! (എഴുന്നേറ്റ് പുസ്തകക്കെട്ടെടുത്തു പുറപ്പെടുന്നു).

സുശീല: (എഴുന്നേറ്റ്) തമ്പാനേ! നീ ഇന്നലെയും എന്റെ തമ്പാന്റെ ജ്യേഷ്ഠനെ കണ്ടിരിക്കുന്നോ?

ബാല: (ഞെട്ടിത്തിരിഞ്ഞു നോക്കി പശ്ചാത്താപത്തോടെ) അമ്മേ! ഞാൻ ഇതുവരെ എന്റെ ജ്യേഷ്ഠനെ കണ്ടിട്ടില്ലല്ലോ!

സുശീല: (പരിഭ്രമത്തോടെ) എന്താണു മകനേ കാണാഞ്ഞത്?

ബാല: കാണണമെന്ന് ഇതുവരെ അമ്മ പറഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലോ. പേടിയാകുമ്പോൾ ജ്യേഷ്ഠനെ വിളിക്കണമെന്നു മാത്രമല്ലേ അമ്മ പറഞ്ഞുള്ളൂ! പോകുമ്പോഴും വരുമ്പോഴും എല്ലാ ദിവസവും ഞാൻ എന്റെ ജ്യേഷ്ഠനെ വിളിക്കാറുണ്ട്. "അനുജാ, ഞാൻ ഇവിടെത്തന്നെയാണ്. പേടിക്കാതെ പൊയ്ക്കോളൂ!" എന്നു ജ്യേഷ്ഠൻ മറുപടി പറയാറുണ്ട്.

സുശീല: (പരിഭവത്തോടെ കരഞ്ഞുകൊണ്ട് ആത്മഗതം) കഷ്ടം ഭഗവാനേ! കഷ്ടം.

പദ്യം 16

ഇടയച്ചെറുക്കരുടെ കണ്ണിനുത്സവ-
ച്ചുടയാക്കിവെച്ച തവ ദിവ്യവിഗ്രഹം
കടൽ വർണ്ണ!
മത്സുതനുമൊന്നുകാണുവാനി-
ടയാക്കിടാഞ്ഞതുകടുപ്പമല്ലയോ? കൃഷ്ണ!

(ഞെട്ടിക്കരഞ്ഞുകൊണ്ട്) അല്ലെങ്കിൽ എന്തിനു അങ്ങയോടു പരിഭവം പറയുന്നു? അങ്ങയെ കാണണമെന്ന് എന്റെ മകനെ ധരിപ്പിക്കാത്തതു് എന്റെ കുറ്റമല്ലേ?

"യാദൃശീ ഭാവനാ യസ്യ തസ്യ സിദ്ധിസ്തു താദൃശീ" എന്നല്ലേ മഹദ്വചനം?

ബാല: എന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ വർത്തമാനം കേൾപ്പാൻ എന്തൊരു സുഖമാണമ്മേ! "എന്റെ കുഞ്ഞനുജാ! ഞാൻ ഇവിടെത്തന്നെയുണ്ട്, പേടിക്കാതെ പോയ്ക്കോൾക!" എന്നാണ് പറയുക. ജ്യേഷ്ഠന്ന് എന്നോട് എന്തൊരു സ്നേഹമാണമ്മേ!

സുശീല: (വിചാരം) ഈ വാക്ക് എത്ര പറഞ്ഞാലും എന്റെ പൊന്നിന് തൃപ്തിയില്ല.

ബാല: എന്നാൽ ഞാൻ എന്റെ ജ്യേഷ്ഠനെ ഇന്നു കാണണോ അമ്മേ!

സുശീല: കാണണം പൊന്മകനേ!

ബാല: ഞാൻ വിളിച്ചാൽ ജ്യേഷ്ഠൻ എന്റെ അടുത്തു വരാതെകണ്ടൊന്നും ഇരിക്കില്ല. (ചുണ്ടുനീട്ടി കഴുത്താട്ടുന്നു) വന്നില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ കാട്ടിൽ നിന്നു കരഞ്ഞു ലഹള കൂട്ടും. എന്നാൽ എങ്ങനെ വരാതിരിക്കും?

സുശീല: (ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) അങ്ങനെ തന്നെ ചെയ്യണം മകനേ! എന്റെ പൊന്മകൻ ഇന്നു തീർച്ചയായും ജ്യേഷ്ഠനെ കാണും.

ബാല: എന്നാൽ ഞാൻ എന്റെ ജ്യേഷ്ഠനെ കണ്ടതിൽ പിന്നെ മാത്രമേ എഴുത്തുപള്ളിക്കു പോകയുള്ളൂ.

സുശീല: (ചിരിച്ചു തലോടിക്കൊണ്ട്) മതി മകനേ! മതി. ജ്യേഷ്ഠനെ കണ്ടതിൽപ്പിന്നെ എഴുത്തുപള്ളിക്കു പോയാൽ മതി.

ബാല: എന്നാൽ ഞാൻ വേഗം പോകട്ടെ! (പോകുന്നു)

സുശീല: അങ്ങനെതന്നെ. (ഭക്തിയോടെ കരഞ്ഞു തൊഴുതുംകൊണ്ട്)

പദം 14

(പാന)
സീമവിട്ടു സമാധിയിലെന്നെനീ
സോമശീതളയാക്കുന്ന പൂമേനി
താമരക്കണ്ണ! കാട്ടേണമേ കനി-
ഞ്ഞോമനക്കു ധ്രുവന്നെന്നപോലിനി.

(തിരശ്ശീല വീഴുന്നു)

ദേവീഭാഗവതം
ചതുർത്ഥസ്കന്ധം
ആദ്യത്തിലുള്ള ഒന്നുമുതൽ പന്ത്രണ്ടുവരെയുള്ള അദ്ധ്യായങ്ങൾ
ഒന്നാമദ്ധ്യായം
ഗ്രന്ഥാരംഭം
ഗണേശസ്തുതി
ഗണേശം ഭജിക്കുന്നു ഞാൻ ഗജമുഖനെ
ഗണേശനെ ഗണപതിയെ ഗണനായക

ആറാം രംഗം

നാൽപ്പതു ദിനം

വിശുദ്ധ ഇമ്പം

ബലേ (കുമ്പിട്ടു ഭൂമുഖം. പന്നനും ഗോപ്പേ ഇരിക്കുന്ന നിലയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു)

സമയം പ്രാർത്ഥനയുടെയും പൊയി. അമ്മ അപ്പനിന്നു ജീക്കേയാണോ. ഞാൻ ഹരി യ്യാളും പൊയ്

ഹരി യ്യാളും

പദ്യം 24

കപടൻമാർ – ഫുരുതു ജാതി ട്രിപ്രദ

വാക്കെടങ്ങിത്തത്തിന്ന വേണി
നിമ്മലേക്കു ജഗാലേക്കു
ചിത്തിരിക്കുവിൽ നിന്നു പിന്നേ
നിമ്മലേക്കു
താവക്കിപ്പൂക്കത്തണവണ്ണ
ലിയ്യേക്കു ജഗാപ്പിളു
സോകരിൽക്കുപ്പിക്കുട്ടി
വന്നേക്കു ഗമനസൂക്ഷ

ഗോപികൾത്തങ്ങൾ ഇംഗുസുന്ദര-
ന്നിൽ നിന്നു നകവചയ്യ
പാലിന്നുസന്നിധിക്കേ വിക്കുവ-
ന്നുള്ളിക്കിന്നേതാ പൊന്നുള്ളീ
ഗുപ്തിയാൽ കൂടക്കേടു
ചെയ്തുപ്പോക്കേ
ജീമന്നേത്തക്കേടുപ്പെടിയ്ക്കേ
വന്നേക്കു ഗമനസൂക്ഷ.

ഒന്നിച്ചുണ്ടോടുവിട്ടുവേദി
ചാത്തുവിച്ചു മഞ്ഞാൽ
ക്കന്നിക്കൊടുത്തുള്ളിച്ചു
മറാലോക്കിട്ടുകൂടുമലോലേ!
നിന്നിൽ ഗ്രമതരകൂടിയാലിവ-
ന്നാമാണ് മമ ഭാവമേ!
എന്നിൽ കന്നിമണവയിൽ
വന്നേക്കു ഗമനസൂക്ഷ

വിന്നിച്ചാരൊക്കിത്തവരെ മതി-
ലേപ്പണ്ടെ കളിന്നോലാ
വെണ്ണ കവർന്ന ഇങ്കിപ്പുക കണ്ടു്
പിചിണ്ട നിഷ്ടുണർന്ണണ!
കണ്ടലണ്ടബിടവേപ്പ് വിടവ്
ശങ്ഗാസപാലസൗദിയേ!
കണ്ടലിയേന്ന് ഹരി അവിടേക്ക്
വന്നേക്കു ഗമനസൂക്ഷ.

(എഴുന്നേറ്റു കൈകൾ കൊണ്ടു)

ഓ, വൈ, നേരം പ്രാകാശമിപ്പോൾ. പക്ഷികൾ ഇയ്യാം പാടിത്തുടങ്ങി

പദ്യം 25

അലം പൻമിയുമ്പുകൂട്ടു ഞാൻ-
സുമാലിയും ജിവനെപ്പോലെ.
ചിലുമിണ്ടോ മുറ്റിയ്
പ്പിൻ പൂവിൽ പക്ഷികൾ പാടിയുന്നു.

അമ്മയുടെ ജപം ഇന്നിയും കഴിഞ്ഞിട്ടുമില്ലാ. ഇന്നു ഉത്രസ്വാക്കാട്ടാൻ ശ്രമകരമത്രേ. ശ്രമം സഫല്യ ഹി എന്നതിലും ഒരു സാധന കൊടുത്തെങ്കിൽ ഇല്ല് ഇന്നലെ തന്നെ ഞാൻ അമ്മയോടു പറഞ്ഞു. അവിടേ അമ്മ ഒരു ഉത്തരം പൊടുപ്പം പറഞ്ഞില്ലാ. ഇല്ലാവാ കൂടുകൂടെ വന്നതാണെടം ഞാൻ വല്ല ഉം കൊണ്ടുകൂടെക്കണം. എന്നാൽ ഉത്രസ്വാക്കാട്ടാൻ ആചാര്യനുമാകണം. അതിനെന്തു വിശ്വേ? ഈ അമ്മയ്ക്ക് എന്നോടു ജപിക്കണം. വിശ്വേക്കാൾ ദൈവപ്രീതിയും ഉണ്ടു.

(അണിയറയിൽ)

പദ്യം 26

സമാധസ്വപ്നാനന്ദസുധാ പരമാത്മാവ്
സ്വയംഭൂവായുമിരിയ്ക്കുന്നു പാരേയ നമ

ബലേ (ഓടെ ഓട്ടേ നടു പ്രകാശ ആയലേ)

സൂശിഷ: (അണിയറയിൽ ഒപ്പ്) ഇവാ ഞാൻ ചെന്നു. പാവം പൊട്ടിക്കിണ്ടുണ്ടോ?

ബലേ കിടന്നോ മാറ്റം പൊട്ടി. ഇന്ന് എഴുന്നള്ളി പള്ളിക്കേ പൊകണമ്മാ. ആളൊക്കെ പാവം കഴിഞ്ഞ് പൊട്ടിക്കാണുണ്ടു.

സൂശിഷ: (പ്രവേശിച്ച് ഇപ്പൂൾ മര്യാദയ്ക്ക് വിചാരിക്കണമ്മ!

ബലേ ഉത്രസ്വാക്കട്ടെ മാത്തിൽ ഇപ്പൂൾ പൊകണം.

സൂശിഷ: എന്തിന്?

ബലേ എന്നെ അമ്മേ! ഞാൻ ഇന്നലെ പറഞ്ഞ ഉത്രസ്വാക്കാട്ടെ ഇന്നു മാത്രമിൽ ശ്രമകരമല്ല? വല്ലതും കൊടുത്തുകൂടെക്കണം.

സൂശിഷ: എന്റെ തമ്പി ഒന്നേ കൊണ്ടുകൂടെ ഇയ്യാം.

ബലേ അമ്മ അങ്ങിനെ പറഞ്ഞാലേ! മറ്റൊരു കാര്യ ചെയ്യും പലതും കൊണ്ടുവാനാൽ അമ്മേപ്പറ്റ ഞാനേ ഏന്നോ പറഞ്ഞിട്ടു ഇല്ലാ.

സൂശിഷ: അല്ലേപോയ്ക്കുന്നോയാണ് നീ ഒന്നേ കൊണ്ടുകൂടെ എന്ന് ഞാൻ പറയുന്നു!

ബലേ അമ്മേ ഞാനേ എന്നോ ചെന്നു പറയാതിരുന്ന ഇ എന്നോടു ഒരിക്കത്തുകൂടെപ്പോയിരിക്കണം. വല്ലതും കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

സൂശിഷ: അങ്ങിനെ പറയട്ടെ ചെറുക്കനേ! (തന്റെ കൈക്കാട്ടി അരപ്പാത്തിന് എന്റെ പൊക്ക നിന്റെ വളരെ ഉപ്പിയും സന്താനവും ഉള്ളതുകൊണ്ടു ബോണ്ട കൂടെ പറയാതിരുന്നു?

ബലേ മറ്റൊരു കാര്യമില്ലേ. അരപ്പാത്തിന്നു ഇപ്പൂൾ ദൂരം സന്താനവും ഇല്ലാ. അതേ?

സൂശിഷ: ഉണ്ട് ഉണ്ട് പക്ഷേ. എന്റെ പൊക്ക നിന്റെ കാര്യത്തിലേ ഉണ്ടു?

ബലേ എന്നാൽ അരപ്പാം എന്നോടല്ലു ആര്യം പറയണമ്മ!

സൂശിഷ: (ആത്മഗതം) ഇവന്റെ ചോദ്യത്തിൽ ഞാൻ ഇപ്പൂൾ നിട്ടുമേയില്ലല്ലു

ബലേ അമ്മ എന്നാണ് ഒന്നേ ബിലാത്തിയ്ക്ക് അയ്യാ ചെ ഉത്തരത്തുകൂടെ ഒന്നുമേയ്ക്കുണ്ടോ? പറയാതിരുന്നാ? വല്ലതും തമ്പി കൊടുത്തു ഒരു ഞേ കിട്ടു

സൂശിഷ: ഒന്നേയോ? ഇങ്ങോ ശാസ്ത്രം പഠിക്കാനുള്ള അരപ്പാം നമ്മുടെ ഇപ്പൂക്കുള്ള അവസ്ഥ അറിഞ്ഞിട്ടാണ് ഞാനേ പറയാതിരുന്നു?

ബലേ ഇപ്പൂൾ നമ്മുടെ അവസ്ഥ എന്താണ് ലേ?

സൂശിഷ: (കടത്തുകൊണ്ടോത്തരം)

പദ്യം 27

ഒരുനിരമാലയോടെ വെള്ളാംചാവും മ-
ഠാവയോടെ വശത്താ
വന്നോടൻ ഗാഗ്രാലം
പെരുകണ്ടു പാറ്റെത്തോലയെ
പൊലേ!
ഗുരു വിധവിരിക്കാൻമുട്ടു
ഞാൻ മിഴി.

ഇനി അതിരിക്കാൻ കഴി പോട്ടെ. വിശുദ്ധിയ്ക്കു ഞാൻ എന്താണ് വേണ്ടത്? ഗുറാനേ? കൂമ്പ് (കരയുന്നു.

ബലേ ഏതുകാര്യം ലേ ലിലാത്തിമ്പ? പറയ്. അമ്മേ! പറയ് (കൈപിടിച്ചു വലിക്കുന്നു.

സൂശിഷ: എന്താണ് കൈലേ? ഞാൻ പറയേണ്ട കാര്യം? ഒന്നേയോടുകൂടെപ്പറയാൻ ഇവിടെ ഒരു സ്ഥലസൗകര്യം ഇല്ലല്ലോ. എന്റെ പൊക്കന്റെ അച്ഛൻ ഭർത്താവിന്റെ വലിയ കപ്പുപ്രാണ്ട മകനേ. നുക്കേ!

പദ്യം 28

ഒത്തേടമാരൊത്തുപ്പൂന്നേ നിൻ
കുത്തിലാർപ്പിച്ചുപ്പ കൊട്ടുകാരിം
കൊച്ചുമ്മാക്കിപ്പൂ ഹേ! കമ്പ, നി-
ത്യതത്തിൽനിന്നു കൊച്ചുണ്ടു ഞാൻ!

സുകൃത് തന്ന കപ്പുപ്രാണ്ട്. മകനേ!

ബലേ എന്നാൽ ആരാണാണ്ടേ? സുകൃത് സാപ്ത്രി ആ മുറ തന്നെയല്ലേ?

സൂശിഷ: (ഞെട്ടിക്കൊണ്ടുകൊണ്ടുപോയതേപ്പോ ഇവ ഒന്നേ ചെറുപ്പ കൊണ്ടേ ഞാൻ കഴഞ്ഞിട്ടുള്ളോ ഇവനോ!

ബലേ (കരഞ്ഞുകൊണ്ട് അമ്മ എന്നാണ് നേരം. ലിലാതെ പിന്നേയും കരയുന്നുണ്ടോ? നമ്മളും ചെയ്തകാര്യമോർക്കാതെ കണ്ണടിക്കാതെ ഞങ്ങൾക്ക് ദിയാമാപ്പ് വേളിക്കേ വാരിട്ടു തൊഴാനിയിട്ടല്ലേ വാരിണേ. ഉത്രമാക്കേ നമ്മിക്കേ കൂട്ട് ശ്രീലക്ഷ! വാരിട്ടുപ്രാവുള്ളിൽ പ്രതിജ്ഞിയിട്ടാവില്ലേ. പൊട്ടുവിക്കാമ്മ നി! (ശ്ലാ)

എന്നായാലും എന്റെ ജീവനാണ് ജീവിതത്തെ പൊന്നകനേ അനിയിച്ചതും.

ബലേ (കരഞ്ഞുകൊണ്ട് അമ്മ എന്നാണ് നേരം. ലിലാതെ പിന്നേയും കരയുന്നുണ്ടോ? പറയ്. അമ്മേ! പറയ്. ആവോന് സൂശിഷ് ചെണ്ടോലും. ആ നേരം ഞാൻ!

സൂശിഷ: സുകൃത് ചെണ്ടോലുവോ. നമന്നല്ല ആ ചൂൾ പുകൂടെ ഒണ്ടോ നിന്റെ ഒണ്ടുണ്ടോ? മകനേ!

പദ്യം 25

ഗോപനും– ഫുരുതുജാതി ട്രിപ്രദ

ബലേ

ഞെട്ടെന്നുള്ളതെന്നെയേ!
കാട്ടിൽ മേവുമെ (ഞെട്ടു)

സൂശിഷ: (ഗൂർത്തു)

ഞെട്ടെന്നിട്ടുതന്നെയുള്ളീ
കാട്ടിൽമേവു. നിൻ (ഞെട്ടു)

ബലേ

കാട്ടിലേ പണ്ടേയും പാടു നൽകുമിക്കുപ്പ
ക്ലുമായിട്ടുകാരുമെയ്യോ കൊമ്പുമ്പോരെ
(ഞെട്ടു)

ബലേ എന്നാൽ എന്നാണ് അമ്മ ഞെട്ടുന്നോട് വെണ്ടോലും ചെന്നിട്ടു ലലിലാത്തമ്പ്?

സൂശിഷ: ഞെട്ടൽ നമ്മെ ലേലിലേ!ക്കു അനി ത്തേയല്ലോ

ബലേ അമ്മ ഇവരെ ഇവിടെത്തന്നെ ഇട്ടിട്ടു ഞാൻ ഞെട്ടുന്നതെന്തു വേണ്ടുമ്പോൾ ചെന്നു ലലിലാത്തമ്പ്?

(നന്നുയർക്കുന്നു

ലിരുട്ടിലു വിടുന്ന

ലിരുട്ടിലു വിടുന്ന

ഒരു–മിയാതിൽ കാട്ടുവ വീടു
നന്മേലാനുണ്ടെന്നു ലൂക്കേസാ!
അത്രേക്കു മകം പുത്രവത്തിക്കം
ഒറ്റേക്കവിയിലുമിയെന്നു ദീനമേസ്!

ഹിന്ദി വർഗ്ഗം

ഗുണിതം

പാഠം 22

അവർ (കർത്താവിനെയോ പ്രവൃത്തി സ്വയംഭൂവിനെയോ അപേക്ഷിച്ചു ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു പദം) ഹിന്ദിയിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു പദം ഉണ്ടോ? ഉണ്ടെന്നാൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു പദം ഹിന്ദിയിൽ ഏതാണ് എന്നിൽ നിന്ന് അവർ ഇതിനെ ഗ്രഹിക്കുന്നു. ഗ്രഹിക്കുന്നു. ഗ്രഹിക്കുന്നു.

എട്ടിന്റെ പിന്നീട്

ഗുരുവായൂരപ്പൻ

ഗുരുവായൂരപ്പൻ

ഗുരുവായൂരപ്പൻ ഗുരുവായൂരപ്പൻ ഗുരുവായൂരപ്പൻ ഗുരുവായൂരപ്പൻ

ഗുരുവായൂരപ്പൻ ഗുരുവായൂരപ്പൻ ഗുരുവായൂരപ്പൻ ഗുരുവായൂരപ്പൻ

അനുക്രമം തെറ്റിയ

അക്ഷരമാലയ്ക്കു

ശേഷം ചന്ദ്രനിൽ ആദ്യമായി കാലുകുത്തിയ മനുഷ്യൻ ആരുടെ പേരിലുള്ള ഗ്രഹമാണ് ഭൂമിയ്ക്കു ചുറ്റുമുള്ള ഉപഗ്രഹം ഏതു ഗ്രഹത്തിനാണ് ആളുകൾ ഏറ്റവുമധികം ഭയക്കുന്നത് ഏതു ഗ്രഹത്തിനു ചുറ്റുമുള്ള ഉപഗ്രഹമാണ് ഫോബോസ് ഏതു ഗ്രഹത്തിനു ചുറ്റുമുള്ള ഉപഗ്രഹമാണ് ഡൈമോസ്

1.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

2.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
2. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ
3. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ

3.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ
2. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
3. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്

4.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ
3. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്

5.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
2. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

ആകാശഗംഗയിലെ ഏതു നക്ഷത്രത്തിനു ചുറ്റുമുള്ള ഗ്രഹമാണ് ഭൂമി ഏതു ഗ്രഹത്തിലാണ് ആദ്യമായി ഒരു മനുഷ്യൻ കാലുകുത്തിയത് ഏതു ഗ്രഹത്തിലാണ് ഒരു മനുഷ്യൻ ആദ്യമായി കാലുകുത്തുന്നത് ഏതു ഗ്രഹത്തിലാണ് ഒരു മനുഷ്യൻ ആദ്യമായി കാലുകുത്തുന്നതിനു ശേഷം ചന്ദ്രനിൽ ആദ്യമായി കാലുകുത്തിയ മനുഷ്യൻ ആരുടെ പേരിലുള്ള ഗ്രഹമാണ് ഭൂമിയ്ക്കു ചുറ്റുമുള്ള ഉപഗ്രഹം ഏതു ഗ്രഹത്തിനു ചുറ്റുമുള്ള ഉപഗ്രഹമാണ് ഫോബോസ് ഏതു ഗ്രഹത്തിനു ചുറ്റുമുള്ള ഉപഗ്രഹമാണ് ഡൈമോസ്

6.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ
2. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
3. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്

7.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
2. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ
3. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ

8.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

9.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

10.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

11.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

12.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

13.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

14.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

15.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

16.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

17.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

18.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

19.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

20.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

21.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

22.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

23.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

24.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

25.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

26.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

27.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

28.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

29.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

30.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

31.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

32.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

33.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

34.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

35.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

36.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

37.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

38.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

39.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

40.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

41.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

42.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

43.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

44.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

45.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

46.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

47.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

48.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

49.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

50.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

51.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

52.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

53.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

54.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

55.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

56.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

57.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

58.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

59.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

60.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

61.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

62.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

63.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

64.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

65.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

66.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

67.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

68.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

69.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

70.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

71.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

72.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

73.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

74.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

75.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

76.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

77.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

78.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

79.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

80.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

81.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

82.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

83.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

84.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

85.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

86.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

87.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

88.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

89.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

90.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

91.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

92.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

93.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

94.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

95.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

96.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

97.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

98.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

99.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

100.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

101.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

102.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

103.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

104.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

105.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1. ഭൂമി ചന്ദ്രൻ
2. ചൊവ്വ ഫോബോസ്, ഡൈമോസ്
3. ശനി ടൈറ്റൻ, എന്കിലാഡസ്, ഹൈപ്പീരിയൻ, ഫോബെ

106.

ഗ്രഹം ഉപഗ്രഹങ്ങൾ

1.

പത്താം ദശം

ദശകം പത്ത് (10)

സ്ഥലം: ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം

പദം 55

അനന്ത- പുരുഷോത്തമ- ശിവ-

ശിവം, ശിവതരം, നിത്യം,
പിതാവേയാകുന്നു,
പ്രണാമം നേരുന്നു പദ്മനാഭാ (2) (ശിവം)
അജരനും, പരിശുദ്ധനും,
ആത്മനാവും, ജീവജാലങ്ങൾക്കും,
ആശ്രയവും,
ശിവം,ദേവാദിദേവനും, (2) (ശിവം)
ജീവനും, ജീവജാലങ്ങളും,
ഭൂമിയിലെ ജീവികളും ഭൂമി യെന്ന ഗ്രഹവും,
ഭൂമിയെ ചുറ്റുന്ന
ചന്ദ്രനും, സൂര്യനും,
വിശ്വത്തിലെല്ലാം (2) (ശിവം)
ഇങ്ങനെയെല്ലാമുള്ളതിലെല്ലാം
ഭൂമി യെന്ന ഗ്രഹത്തിലെ ഭൂമുഖത്തും,
ഭൂമിയുടെ
ഉള്ളിലും, ഉള്ളിലുള്ളതിലും
വിശ്വത്തിനകവും പുറവും (2) (ശിവം)

മഹാദേവ! എന്നെക്കൊണ്ടാണല്ലോ നിർമ്മലനായ അങ്ങിനെയുള്ള മഹാദേവനും? ഈ ഭൂമിയിലുള്ള പരിശുദ്ധനായ ഗുരുവായൂരപ്പനും? ഈ നിർമ്മലനും നിർമ്മലനും വർമ്മലനായ ഗുരുവായൂരപ്പനും? ഈ ഭൂമിയിലുള്ള

കുട്ടമത്ത് കുന്നിയൂർ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പ്

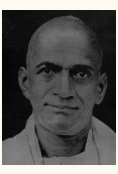

പ്രശസ്തനായ കവിയായിരുന്നു കുട്ടമത്ത് കുന്നിയൂർ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണക്കുറുപ്പ് (ജനനം: 1880–7 ആഗസ്റ്റ് 1943). കുട്ടമത്ത് എന്ന തൂലികാനാമത്തിലാണ് രചനകൾ നിർവഹിച്ചിരുന്നത്. ഇദ്ദേഹം സംഗീതനാടകങ്ങൾ രചിച്ചാണ് പ്രശസ്തനായത്.

ജീവിതരേഖ

കാസർകോഡ് ജില്ലയിലെ ചെറുവത്തൂരിനടുത്ത് കുട്ടമത്ത് കുന്നിയൂർ തറവാട്ടിൽ ദേവകിയമ്മയുടേയും വണ്ടാട്ട് ഉദയവർമ്മൻ ഉണിത്തിരിയുടേയും അഞ്ചാമത്തെ പുത്രനായി ജനിച്ചു. പ്രാഥമികഗ്രാമീണവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു ശേഷം സംസ്കൃതം, ഇംഗ്ലീഷ് എന്നിവ അഭ്യസിച്ചു. തറവാട്ടിലെ തന്നെ കാരണവരിൽനിന്നും ശാസ്ത്രവും കാവ്യവും പഠിച്ചു. ശേഷം തർക്കശാസ്ത്രം, വൈദ്യം എന്നിവയും ഇദ്ദേഹം പഠിയ്ക്കുകയുണ്ടായി.

ഔദ്യോഗികജീവിതം

കണ്ണൂരിൽനിന്ന് എം. കെ. കുഞ്ഞിരാമൻവൈദ്യരുടെ ഉടമസ്ഥതയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്ന കേരളചന്ദ്രികയുടെ പത്രാധിപരായി സേവനമനുഷ്ഠിച്ചു. നീലേശ്വരം രാജാസ് ഹൈസ്കൂളിൽ അദ്ധ്യാപകനായും സേവനമനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ 13 കൊല്ലക്കാലം അദ്ധ്യാപകനായിരുന്നു.

സാഹിത്യ സംഭാവനകൾ

ചെറുപ്പത്തിൽ തന്നെ സമസ്യാപൂരണം, കവിതാരചന എന്നിവ നടത്തി. കീചകവധം ഓട്ടൻതുള്ളൽ രചിച്ചു. ജ്യേഷ്ഠനോടൊരുമിച്ച് ഉത്സവചരിത്രം എന്ന കൂട്ടുകവിത രചിച്ചു. തന്റെ പത്തൊൻപതാമത്തെ വയസ്സിലാണ് യമകകാവ്യങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധമായ കാളിയമർദ്ദനം ഇദ്ദേഹം രചിയ്ക്കുന്നത്. പ്രശസ്തകവി ഒ. എൻ. വി. കുറുപ്പ് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ രചനകളെ ഇപ്രകാരമാണ് വിലയിരുത്തുന്നത്. "കുട്ടമത്തിന്റെ സംഗീതനാടകങ്ങൾ പുതിയ സങ്കേതങ്ങളോ അത്ഭുതശില്പവൈദഗ്ധ്യമോ ഒന്നും പ്രകാശിപ്പിയ്ക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ, അന്ന് നിലവിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സംസ്കൃതനാടകങ്ങളുടേയും തമിഴ്നാടകങ്ങളുടേയും രീതികളെ സമന്വയിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ലളിതവും സദസ്യരെ രസിപ്പിയ്ക്കാൻ പാകത്തിലുള്ളതുമായ ഒരു സങ്കേതമാണ് ഈ നാടകങ്ങളുടെ രചനയിൽ ഇദ്ദേഹം അവതരിപ്പിച്ചിരുന്നത്." സംസ്കൃതനാടകസങ്കേതങ്ങളിൽ ചുവടുന്നി, എന്നാൽ ഹിന്ദുസ്ഥാനി-ബിഹാക്, പാഴ്സി-തമിഴ് സംഗീതനാടക രംഗ-താളങ്ങളിൽ ഇദ്ദേഹം നാടകമെഴുതിയിരിയ്ക്കുന്നത്. മലബാറിലെ ആസ്വാദകവൃന്ദത്തെ ഭക്തിയുടേയും വാത്സല്യത്തിന്റേയും ഔന്നത്യത്തിലെത്തിച്ച ഒരു സംഗീതനാടകം ആണ് ബാലഗോപാലൻ.

കൃതികൾ

- കാളിയമർദ്ദനം (യമകകാവ്യം)
- ദേവയാനീചരിതം (നാടകം 1911)
- വിദ്യാശംഖധ്വനി (നാടകം 1920)
- ബാലഗോപാലൻ (നാടകം 1923)
- അത്ഭുതപാരണ (നാടകം 1924)
- ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം (നാടകം 1924)
- ധ്രുവമാധവം (നാടകം 1926)
- നചികേതസ്സ് (നാടകം 1927)
- ബാലഗോപാലൻ (ആട്ടക്കഥ)
- അമൃതരശ്മി (പത്തു ഭാഗങ്ങളിലായി സമാഹരിച്ച ഖണ്ഡ കവിതകൾ)
- ഇളം തളിരുകൾ (കുട്ടികൾക്കുള്ള കവിതകളുടെ സമാഹാരം)
- സുദർശനൻ (ആഖ്യായിക)
- മൂകാംബികാപുരാണം (സ്വതന്ത്ര പരിഭാഷ)
- കപിലോപാഖ്യാനം (സ്വതന്ത്ര പരിഭാഷ)
- യോഗവാസിഷ്ഠം (കൂട്ടു ചേർന്നുള്ള പരിഭാഷ)
- ശ്രീരാമകൃഷ്ണഗീത
- രാഷ്ട്രീയഗാനങ്ങൾ
- വേണുഗാനം (നാടകഗാനങ്ങൾ)

മലബാറിന്റെ സാഹിത്യമണ്ഡലത്തെ സ്വാധീനിച്ച രണ്ട് മഹാൻമാരാണ് മഹാകവി കുട്ടമത്തും വിദ്വാൻ പി. കേളുനായരും. ചരിത്രത്തിൽ പ്രാധാന്യരെങ്കിലും വിസ്മൃതിയിൽ ആണ്ടുപോയിക്കൊണ്ടിരിയ്ക്കുന്നവരാണിവർ. ഉത്തരകേരളത്തിലെ ഒരു തലമുറയെ സ്വാധീനിച്ചവരായിരുന്നു ഇവർ.

അംഗീകാരങ്ങൾ

1941-ൽ ചിറയ്ക്കൽ രാമവർമ്മ മഹാരാജാവ് മഹാകവി പ്പട്ടം നൽകി ആദരിച്ചു. മാതൃഭൂമി പത്രാധിപരായിരുന്ന കേളപ്പനാണ് മഹാകവി എന്നാദ്യം ഇദ്ദേഹത്തെ വിശേഷിപ്പിച്ചത്.

ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ പാഠനിവേശം ചെയ്ത പയ്യന്നൂർ കോളേജ് മലയാളവിഭാഗം ഒന്നാം വർഷ ബിരുദ വിദ്യാർത്ഥികൾ പ്രൊഫസർ പ്രജിതയോടൊപ്പം. ദേവിക പി, ശിവലയ മനോജ്, വിഷ്ണുപ്രിയ പി, ആവണി എം, സ്നേഹ ഇ വി, നഫീസത്ത് എ ജി, ആരോമൽ വി പി, സനൽ ബാബുരാജ്, ലയ സി പി.

പിൻകുറിപ്പ്

- മുപ്പതു മുതൽ നാല്പതു മിനിട്ടിനകം വായിച്ചു തീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കമാണ് സായാഹ്ന പുറത്തിറക്കുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകളിൽ ഉള്ളത്. ഇതു വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക്ടോപ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളൊ ആവശ്യമില്ല.
- ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണ ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്നു ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സ്വതന്ത്രപ്രസാധനം ആഗ്രഹിക്കുന്ന/ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആർക്കുവേണമെങ്കിലും സായാഹ്നയിലൂടെ സ്വന്തം കൃതികൾ പ്രസാധനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. 30 മുതൽ 60 മിനിട്ടുകൾക്കകം വായിച്ചുതീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കം – കഥകൾ, അനുഭവക്കുറിപ്പുകൾ, ലേഖനങ്ങൾ, അഭിമുഖങ്ങൾ, സിനിമാനിരൂപണങ്ങൾ, കവിതകൾ – എന്നു തുടങ്ങി എന്തുവേണമെങ്കിലും അയയ്ക്കാവുന്നതാണ്. അയയ്ക്കേണ്ട വിലാസം: <editors@sayahna.org>.
- പ്രതികരണങ്ങൾ <editors@sayahna.org> എന്ന ഇമെയിലിലേയ്ക്കോ, ഈ വെബ് പേജിൽ കമ്മന്റുകളായോ ചേർക്കുക. നിർദ്ദേശങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും എപ്പോഴും സ്വീകാര്യമാണ്. അവ സായാഹ്നപ്രവർത്തകർക്ക് കൂടുതൽ ഉത്തേജനം നൽകുന്നതാണ്.

സായാഹ്ന ഫൗണ്ടേഷൻ, ജഗതി, തിരുവനന്തപുരം
695014